

Brüssel, 19. november 2018
(OR. en)

13823/18

COASI 258
ASIE 59
CFSP/PESC 1048
CSDP/PSDC 658
RELEX 966
COHAFA 99
COHOM 141
COTER 160
DEVGEN 209
MIGR 188
TRANS 552
WTO 294
COPS 434
POLMIL 209

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 13821/18

Teema: Afghanistan
– Nõukogu järelused (19. november 2019)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järelused Afganistani kohta, mille nõukogu võttis vastu oma 3252. istungil 19. novembril 2018.

Nõukogu järeldused Afganistani kohta

Üldine

1. Tuletades meelde nõukogu 2017. aasta oktoobri järeldusi, kinnitab nõukogu taas oma pikaajalist pühendumust toetada Afganistani rahvast tema teel rahu, julgeoleku ja heaolu suunas. EL leiab, et Afganistan, kus valitseb rahu ja heaolu, on stabiilsuse ja arengu nurgakiviks kogu piirkonnas. Nõukogu tervitab partnerlust ja arengut käsitleva koostöölepingu ajutist kohaldamist kui olulist sammu ELi ja Afganistani vahelistes suhetes.
2. 27.–28. novembril 2018 Genfis toimuv Afganistani-teemaline ministrite konverents annab olulise võimaluse teha kokkuvõtte pärast 2016. aastal Brüsselis toimunud konverentsi tehtud edusammudest koos kokku lepitud reformide vallas ning luua tulevikku suunatud tegevuskava rahu, stabiilsuse ja kestliku arengu saavutamiseks. EL avaldab tunnustust ÜRO asutustele ning ÜRO abimissioonile Afganistanis nende pühendumuse eest, mille eesmärk on saavutada Afganistanis rahu ja stabiilsus.
3. Tuletades meelde nõukogu 15. oktoobri 2018. aasta järeldusi Euroopa ja Aasia ühendamise strateegia kohta, toetab EL kestlikku ühenduvust arendavate võrgustike ja partnerluste loomise kaudu toimuvat poliitilist dialoogi ja majanduskoostööd Afganistani ja naaberriikide vahel ning kogu piirkonnas, hõlmates ka Kesk-Aasia riike. Edusammud piirkondliku majanduskoostöö ja ühenduvuse projektide valdkonnas toovad käegakatsutavat kasu Afganistani rahvale ning tugevdavad praegusi jõupingutusi rahu saavutamiseks.

Rahu, stabiilsuse ja piirkondliku julgeoleku edendamine

4. Nõukogu tervitab oluliste Afganistani, piirkondlike ja rahvusvaheliste sidusrühmade vahel suurenevat üksmeelt potentsiaalse rahuprotsessi parameetrite küsimuses. EL toetab Afganistani juhitud ja Afganistani enda vastutusel toimuvat rahuprotsessi, mille keskmes on riigi valitsus ja Taliban, kuna see on ainus elujõuline tee relvakonfliktile kestliku lahenduse leidmise suunas. Et selline protsess oleks edukas, peab selle tulemuseks olema vägivallast loobumine, kõikide sidemete katkestamine rahvusvahelise terrorismiga, õigusriigi põhimõtte järgimine ja kõikide afgaanide inimõiguste täielik austamine.
5. Nõukogu kutsub kõiki konfliktiosalisi, eelkõige Talibani üles alustama ametlikke rahuläbirääkimisi. EL tervitab Afganistani valitsuse hiljutisi algatusi, näiteks ettepanekut pidada läbirääkimisi ilma eeltingimusi seadmata, ning ajutist relvarahu käesoleva aasta Eid al-Fitr'i püha ajal, millest Taliban osaliselt kinni pidas. Kohalike reageerimine relvarahule näitab, et Afganistani rahva suur enamus igatseb rahu järele ning on valmis üksteisega ära leppima. EL avaldab kahetsust, et vägivald on katkematult jätkunud, kuna Taliban ei austanud Eid al-Fitri relvarahu pikendamist valitsuse poolt ning lükkas tagasi edasise relvarahu pakkumise.
6. Pidades kahetsusväärseks aina suurenevat tsiviilohvrite arvu Afganistanis, mõistab EL hukka kõik rünnakud tsiviilelanike ja -rajatiste, sealhulgas koolide, usu- ja valimiskeskuste vastu ning tuletab meelde kõigi osaliste vastutust kaitsta tsiviilelanikke kooskõlas oma kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelisest humanitaarõigusest ja rahvusvahelisest inimõigustealasest õigusest. EL kutsub üles uurima õigeaegselt kõiki tsiviilelanike tapmist juhtumeid, kasutades sõltumatuid ja läbipaistvaid menetlusi.

7. Nõukogu kutsub kõiki naaberriike ja piirkondlikke osalisi tungivalt üles toetama Afganistani valitsuse jõupingutusi rahu ja stabiilsuse edendamiseks ning toetab selliseid algatusi nagu Usbekistani poolt Taškendis korraldatud rahvusvaheline konverents, mis täiendab Afganistani enda jõupingutusi. EL toetab jätkuvalt rahu ja pikaajalist stabiilsust, tehes koostööd piirkondlike partneritega ja peamiste rahvusvaheliste sidusrühmadega, ning toetab seoses sellega tähtsat rolli, mida täidab ELi eriesindaja Afganistanis. EL innustab piirkondliku majandusintegratsiooni jätkamist, arendades sealhulgas Afganistani ja Kesk-Aasia vahelisi sidemeid, millega antakse oluline panus kestlikku arengusse.
8. EL tervitab 2018. aasta juulis Brüsseli tippkohtumisel Afganistani valitsuse ja NATO poolt esitatud ühisavaldust jätkata missiooni Resolute Support jõupingutusi piisava ja üha enam kestliku Afganistani riikliku kaitse- ja julgeolekuväe toetamiseks, Afganistani relvajõudude rahalise toetamise pikendamist 2024. aastani ning Afganistani valitsuse asjakohast pühendumust.
9. EL esitab kõikidele riikidele tungiva üleskutse austada Afganistani suveräänsust, iseseisvust, territoriaalset terviklikkust ning rahvuslikku ühtsust. Afganistanist ei tohi enam kunagi saada välismaiste osalejate varjusõja tandrit. Seoses sellega kutsub EL kõiki naaberriike üles kahekordistama oma jõupingutusi, et võidelda terrorismi ja vägivaldse ekstremismi vastu kõikides selle vormides, ning kaotama terrorivõrgustike turvapaigad, austades täiel määral oma kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelisest õigusest, sealhulgas rahvusvahelisest inimõigustealasest õigusest.
10. EL innustab kõiki rahvusvahelisi algatusi toetama rahu Afganistanis, et tagada koostöö valitsusega Kabuli protsessi kõikehõlmava katusstruktuuri raames, eesmärgiga maksimeerida väljavaateid leida rahumeelne poliitiline lahendus.

Demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja inimõiguste tugevdamine ning hea valitsemistava ja naiste võimendamise edendamine

11. 2018. aasta oktoobris toimunud parlamendivalimised, mis olid esimesed Afganistani juhitud ja Afganistani korraldatud valimised alates 2001. aastast, näitasid elanikkonna, sealhulgas naiste ja noorte tugevat tahet ning julgust ja järjekindlust demokraatlikus protsessis osalemiseks. EL tunnustab julgeolekujõudude ennastohverdavat tegevust, tänu millele valimised toimuda said. Nõukogu mõistab hukka neid valimisi tumestanud vägivalla, eelkõige valimistoimingute suhtes toime pandud rünnakud. Talibani ja teiste terroristlike ja mässuliste rühmituste poolt tsiviilisikute ja ametnike suhtes toime pandud kuritegelikud ja armunud rünnakud valimiskampaania ajal on õigustamatud. Nõukogu väljendab oma kaastunnet kõikidele ohvritele ja nende perekondadele ning on nendega solidaarne. Vaatamata kiiduväärsetele valimisreformidele, mis võeti vastu pärast eelmisi valimisi, mõjutasid valimisi negatiivselt olulised korralduslikud ja tehnilised raskused ning laiaulatusliku pettuse kahtlused. Nüüd on väga oluline määrata kindlaks jõulised meetmed ja neid kiiresti rakendada, et tagada valimiste ohutus, läbipaistvus, legitiimsus ja usaldusväärsus. Sellel on oluline tähtsus ka 2019. aasta presidendivalimiste jaoks, mille puhul EL eeldab, et erakonnad ja sidusrühmad, sealhulgas Afganistani valitsus ja sõltumatu valimiskomisjon, toetavad demokraatlikku protsessi ja aitavad konstruktiivselt kaasa poliitilisele stabiilsusele. Nõukogu rõhutab vajadust jätkata jõupingutusi selles valdkonnas ning kordab oma toetust kaasavale poliitilisele protsessile.

12. Poliitilise ja rahalise toetuse kaudu toetab EL jätkuvalt käimasolevaid jõupingutusi inimõiguste kaitsmiseks ja edendamiseks Afganistanis. EL tunnustab valitsuse poolt sellega seoses võetud meetmeid, nimelt uue karistusseadustiku, piinamise tõkestamist ja naistevastase vägivalda kaotamist käsitlevate õigusaktide vastuvõtmist. Siiski on veel tõsiseid probleeme inimõiguste valdkonnas ning on vaja täiendavaid jõupingutusi, et tagada inimõiguste täielik austamine, eelkõige tugevdades poliitika ja õigusaktide tõhusat rakendamist kõigil tasanditel kogu riigis. Erilist tähelepanu tuleb pöörata naiste ja laste võimalusele kasutada täielikult oma inimõigusi, sealhulgas võtta meetmeid, et ennetada naiste ja laste vastu suunatud vägivalda, vältida sundabielusid, võidelda piinamise, väärkohtlemise ja diskrimineerimise vastu ning kaitsta inimõiguste kaitsjaid, ajakirjanikke ja vähemuste hulka kuuluvate isikute õigusi.
13. Kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1325 kordab EL veel kord oma toetust naiste sisukale osalemisele mis tahes rahualgatustes, sealhulgas rahuläbirääkimistel, rahu tagamisel ja konfliktide ennetamisel, ning samuti riigi julgeoleku ja majanduse arengule. EL toetab endiselt täielikult Afganistani riikliku naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva tegevuskava rakendamist, naiste vastu suunatud vägivalda kaotamise seaduse rakendamist ja prioriteetset riiklikku programmi naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamiseks.
14. Nõukogu tuletab meelde, et väga olulised on reformid õigusriigi, õigusemõistmise ja korruptsioonivastase võitluse valdkonnas ning kutsub Afganistani ametiasutusi üles tõhustama korruptsioonivastaseid meetmeid, sealhulgas riikliku strateegia täieliku rakendamise abil, mis hõlmab korruptsiooni tulemuslikku ja tõhusat uurimist ja süüdistuste esitamist. EL toetab endiselt tõhusat õigusemõistmist, õigus- ja korrakaitstesüsteemi.

Majandus- ja inimarengu toetamine

15. Tunnistades, et püsiv rahu ja kestlik areng on tihedalt seotud, kinnitab EL Afganistani institutsioonide tugeva arengupartnerina veel kord oma pühendumust rahu, stabiilsuse ja demokraatia jaoks vajalike institutsioonide tugevdamisele, lisaks oma kindlatele jõupingutustele vaesuse vähendamiseks. Sellega seoses tuleb EL meelde oma märkimisväärset rahalist toetust kõnealusele riigile. EL peab tervitatavaks valitsuse edusamme Brüsseli konverentsil 2016. aastal esitatud ulatusliku reformikava rakendamisel, eelkõige Afganistani rahu ja arengu riiklikku raamistikku.
16. Nõukogu julgustab valitsust suurendama jõupingutusi, et saavutada kõik eesmärgid, mis on võetud praeguse vastastikuse vastutuse raamistiku raames iseseisvaks toimetulekuks. EL jääb ootama Genfi vastastikuse vastutuse raamistiku vastuvõtmist, mis peaks kehtestama järgmiste aastate reformide selged ja mõõdetavad eesmärgid.
17. EL kordab taas, et ta toetab valitsust, et muuta Afganistani rahu ja arengu riikliku raamistiku alusel väljatöötatud prioriteetsed riiklikud programmid täielikult toimivaks. EL tuleb meelde vajadust hinnata prioriteetsete riiklike programmide tulemusi.

Rändega ja ümberasumisega seotud probleemide käsitlemine

18. Nõukogu tunnustab Afganistani valitsuse pühendumust meie koostööle rändega seotud küsimustes. Samal ajal kordab nõukogu, kui tähtsad on ELi ja Afganistani ühised edasised sammud ja kahepoolsed kokkulepped liikmesriikidega rände küsimuses, mis on asendamatud vahendid meie ühiste eesmärkide jätkusuutlikuks saavutamiseks, tagades tulemusliku tagasisaatmine ja tagasivõtmise protsessi ning võideldes rändajate smugeldamise ja inimkaubanduse vastu. Nende tõhus rakendamine peab jätkuma takistamatult kooskõlas rahvusvahelise õiguse üldpõhimõtetega.

19. Olles teadlik rände ja sundrände põhjustatud probleemidest kõnealuse piirkonna riikides, tervitab EL positiivseid suundumusi seoses vabatahtliku tagasipöördumisega Pakistanist ja märgib Afganistani valitsuse jõupingutusi tagasipöördujate püsivaks taasintegreerimiseks. Taasintegreerimine on rahuprotsessis edu saavutamiseks äärmiselt oluline. EL toetab jätkuvalt, sealhulgas rahaliselt, Afganistani kodanike prognoositavat, turvalist, korrakohast ja väarikat tagasipöördumist naaberriikidest, ning terviklikku lähenemisviisi, mis rände ja sundrände peamiste probleemidega tegelemisel tugineb New Yorgi deklaratsioonile ning põhjalikule pagulaste probleemi lahendamise raamistikule.
20. Nõukogu on sügavalt mures humanitaarvajaduste ulatuse ja riigisiseste põgenike raske olukorra pärast. EL märgib samuti, et ränk põud riigi suurtel aladel mõjutab kõige haavatavamaid kogukondi. ELi jätkab vajaduspõhise humanitaarabi andmist Afganistani rahvale.
-